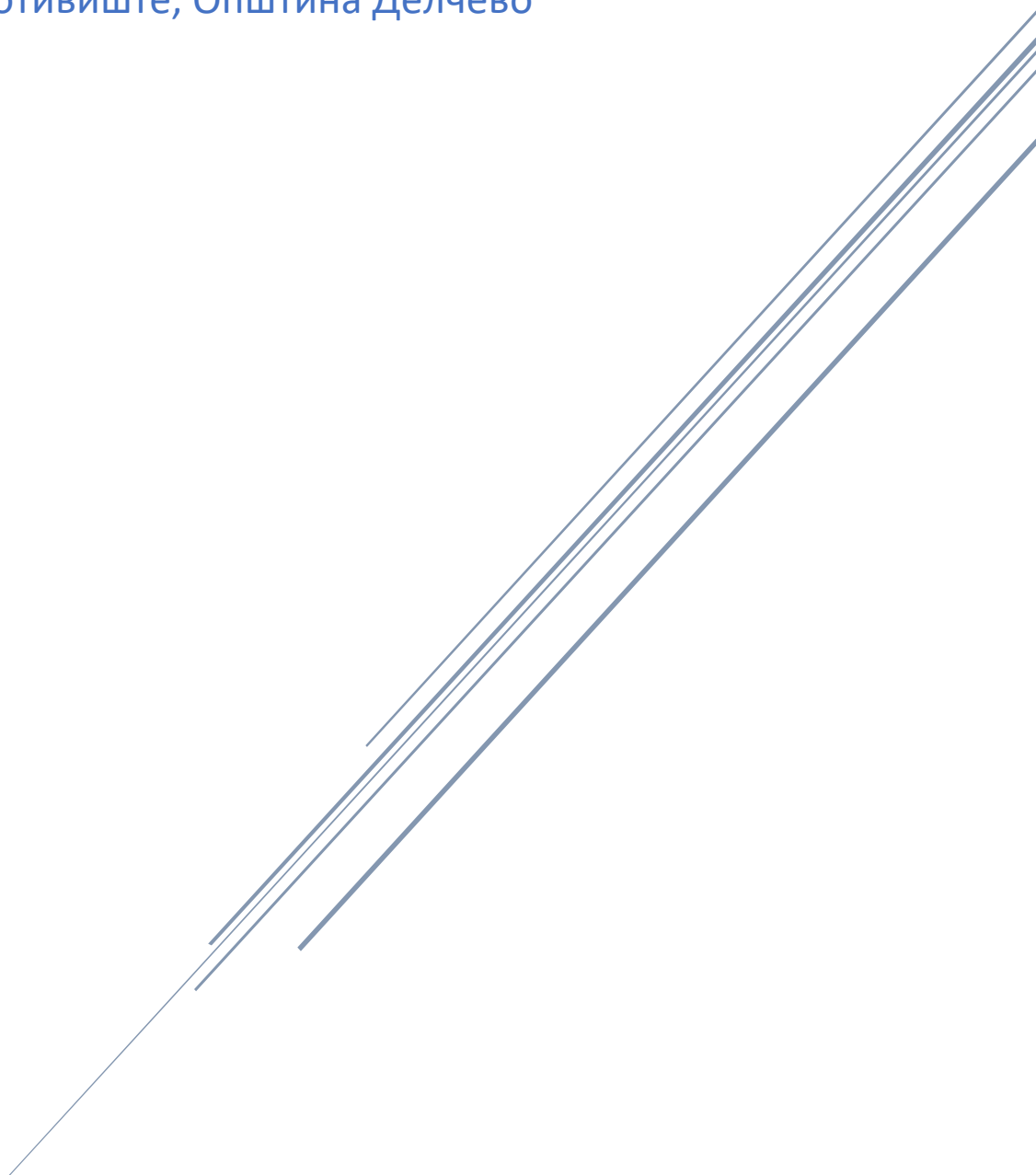

АНАЛИЗА НА АНКЕТАТА ЗА ПРАВНА ПИСМЕНОСТ И ПРИСТАП ДО ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДДРШКА КАЈ ЖЕНИ ОД РУРАЛНА ЗАЕДНИЦА

с. Тработивиште, Општина Делчево

Анализа на Анкетата за Правна Писменост и Пристап до Институционална Поддршка

кај Жени од Рурална Заедница - с. Тработивиште, Општина Делчево

1. Демографски профил

Анкетата опфати **50 жени од с. Тработивиште**, рурална заедница со ограничен пристап до институции и јавни сервиси. Возрасната структура покажува доминација на постари жени:

- **56+ години:** 22 жени
- **46–55 години:** 12 жени
- **36–45 години:** 6 жени
- **26–35 години:** 5 жени
- **18–25 години:** 2 жени

Овој состав укажува на **мала застапеност на младите жени**, што е типично за руралните средини со иселување на младата популација и ограничено локално активизирање на младите.

Во однос на брачната состојба, доминираат **омажени жени**, следени од вдовици, самохрани мајки и неомажени жени. Овој податок ја покажува традиционалната структура на семејствата, што може да влијае врз самостојноста и способноста за барање институционална поддршка.

Образованието покажува:

- **Средно образование:** доминира (26 жени)
- **Основно образование:** 8 жени
- **Високо образование:** 7 жени
- **Без формално образование:** 9 жени

Ова ја покажува потребата од **правна едукација прилагодена на различни нивоа на писменост**, особено за жени со основно и без формално образование.

Во однос на економскиот статус:

- **Вработени:** 20 жени
- **Невработени:** 13 жени
- **Домаќинки/пензионерки:** 17 жени

Високата невработеност и економската неактивност ја зголемуваат **структурната ранливост** и зависноста од поддршка од институции или локални иницијативи.

Етничката припадност е доминантно **македонска**, со мал број жени од други етнички групи.

2. Правна писменост и информираност

Резултатите покажуваат дека жените од с. Тработивиште се делумно информирани за своите права:

- **Добро информирани:** 20 жени
- **Делумно информирани:** 25 жени
- **Не информирани:** 5 жени

Најчести извори на информации:

- **Медиуми:** 23 жени
- **Пријатели:** 15 жени
- **НВО:** 7 жени
- **Институции:** 5 жени
- **Без информации:** 3 жени

Овој распоред укажува на **фрагментарна информираност** и на тоа дека институциите не се доволно присутни и достапни како извор на релевантни информации.

3. Пристап до правна помош

- **Знаат каде да побараат правна помош:** 42 жени
- **Побарале помош во минатото:** 8 жени

Искуствата се различни: позитивни за полицијата, социјалните служби и НВО, но делумно или негативно за адвокати или административни институции.

Овој податок ја покажува **постојењето на „парадокс на знаење без практична примена“** – жените теоретски знаат каде да се обратат, но релативно ретко го прават тоа.

4. Пристап до институции и услуги

Во поглед на психолошка поддршка:

- **Знаат каде да се обратат:** 35 жени
- **Делумно знаат:** 10 жени
- **Не знаат:** 5 жени

Најдостапни институции според перцепција на испитаничките:

- **ЦСР:** 18 жени
- **НВО:** 15 жени
- **Полиција:** 10 жени
- **Здравствен дом:** 5 жени
- **Општина:** 0 жени
- **Не знам:** 2 жени

Иако голем дел од жените знаат каде да се обратат, се забележува **ниска транспарентност и ограничена комуникација со институциите**, особено со општината.

5. Дискриминација

- **Доживеале дискриминација:** 3 жени
- **Не:** 30 жени
- **Немале контакт со институции:** 17 жени

Ова укажува дека ниската застапеност на контакт со институции ја „прикрива“ реалната состојба, а не дека дискриминацијата не постои.

6. Бариери за пристап до институционална поддршка

Најчесто идентификувани бариери:

- Недоверба во институции: 18 жени
- Страв/срам: 12 жени
- Недостаток на информации: 15 жени
- Пари и оддалеченост: 7 жени
- Недостаток на поддршка: 10 жени

Кај жените од с. Тработивиште доминираат **структурните и психолошките бариери**, со нагласок на потребата од информации и доверба во институциите.

- **Охрабреноост за барање права:** само 15 жени сметаат дека жените се охрабрени, што укажува на ниска правна и социјална самодоверба.

7. Едукациски потреби

Најважни теми за обуки:

- Женски права: 30 жени
- Заштита од насилство: 18 жени
- Здравствена/социјална заштита: 25 жени
- Наследни права: 7 жени
- Комуникација и лидерство: 5 жени

Жените покажуваат јасна свест за областите каде им е потребна поддршка и едукација.

8. Лидерство и колективен потенцијал

- Подготвени за учество во група: 28 жени
- Доверба во локална жена-лидерка: 40 жени

Ова укажува на **силен потенцијал за локално женско организирање**, формирање peer-to-peer мрежи и заедничко застапување.

9. Квалитативни наоди (отворени одговори)

Најчесто посочените потреби и промени во заедницата:

1. Зголемена доверба во жените и отстранување на предрасуди – 8 жени
2. Поголема застапеност на жени во донесување одлуки – 10 жени
3. Покачена инфраструктурна грижа (улици, контејнери, реки, игралишта) – 15 жени
4. Подобра заштита на животната средина и јавните простори – 7 жени

Отворените одговори ја потврдуваат потребата од **локални иницијативи, заеднички акции и женско застапување**.

Заклучок

Жените од с. Тработивиште се соочуваат со комплексен сплет на:

- **структурни бариери** (информации, локација, ресурси),
- **психолошки бариери** (страв, срам, недоверба),
- **ниска институционална експозиција**.

И покрај тоа, постои значителна **желба за учество, локално лидерство и мобилизација**, што создава потенцијал за **женска самоорганизација, peer-to-peer поддршка и едукациски интервенции**.

Препораки

1. **Формирање локална женска група** во с. Трабовиште, која ќе работи peer-to-peer и ќе овозможува поддршка.
2. **Локални медијаторки/жени-лидерки** за подобрување на довербата и врската со институции.
3. **Теренски едукации и работилници** за права, заштита од насилство и наследни права.
4. **Психосоцијална поддршка и здравствени информации** како дел од пакетот услуги.
5. **Институционална соработка (ЦСР, општина, НВО)** за зголемување на видливоста и довербата.
6. **Локални акции за инфраструктурни и еколошки проблеми**, кои ја зајакнуваат социјалната активност и видливоста на жените во заедницата.

„Ова/а видео/публикација/текст/активност е изготвен/а со помош на

The Kvinna till Kvinna Foundation и Шведска.

Содржината на овој материјал е единствена одговорност на Организација Жена Делчево и во никој случај не ги одразува ставовите на

The Kvinna till Kvinna Foundation и Шведска.“